

2019-06-28

2019-10-09

2019-102644-0001

Samrådsredogörelse

Befintlig 130 kV kraftledning i Åmål, Åmål kommun,
Västra Götalands län

INNEHÅLL

1	INLEDNING	3
2	SAMRÅD OM BEFINTLIG LEDNING.....	3
2.1	Inkomna yttranden.....	4
2.1.1	Länsstyrelsen Västra Götalands län	4
2.1.2	Åmål kommun	4
2.1.3	Samfälligheten Sället Tröskan	7

1 INLEDNING

Vattenfall Eldistribution AB avser att ansöka om förlängd nätkoncession för linje (tillstånd) för en befintlig 130 kV luftledning i Åmål, Åmål kommun, Västra Götalands län. Kraftledningens totala längd, för vilken koncession söks, är ca 3,5 kilometer.

Inom ramen för tillståndsansökan ska samråd genomföras i enlighet med 6 kap. Miljöbalken vilket framgår av bestämmelsen i 2 kap. 8 a§ Ellagen. Samrådet är en del av tillståndsprocessen och föregår upprättandet av den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som ska biläggas ansökningshandlingarna.

Föreliggande handling utgör en redogörelse för hur samrådet har genomförts i aktuellt fall samt vilka samrådsparter som har kontaktats. Vidare sammanfattas de yttranden som inkommit under samrådsprocessen samt hur Vattenfall Eldistribution beaktat dessa.

2 SAMRÅD OM BEFINTLIG LEDNING

Ett undersökningssamråd enligt miljöbalkens 23–25§§ genomfördes under tiden 23 maj till 20 juni 2019. Ett samrådsunderlag upprättades vilket redogjorde för projektets bakgrund och syfte, ledningens lokalisering och utförande, tillståndsprocessen samt en övergripande konsekvensbedömning av att låta ledningen vara kvar i befintlig sträckning och utförande. Ledningen bedöms av Vattenfall Eldistribution AB inte medföra någon betydande miljöpåverkan i sin nuvarande sträckning och utförande.

Samrådet genomfördes med Länsstyrelsen i Västra Götaland och Åmål kommun samt med enskilt berörda.

Samråd med enskilt berörda genomfördes genom brevtuskick den 23 maj 2019 till lagfarna och taxerade fastighetsägare och delägare i samfälligheter inom 100 meter från luftledningen. Samråd med länsstyrelsen och kommunen skedde via e-post-utskick den 24 maj 2019. På Vattenfall Eldistribution AB:s hemsida fanns från och med den 23 maj 2019 information om projektet, uppgifter för att lämna synpunkter samt länk till samrådsunderlaget.

Sista datum för yttranden sattes till den 20 juni 2019. Totalt inkom 3 yttranden och dessa redovisas nedan.

2.1 Inkomna yttranden

2.1.1 Länsstyrelsen Västra Götalands län

Skriftligt yttrande från länsstyrelsen daterat 2019-06-18.

Länsstyrelsen har inget att erinra mot ett förlängt tillstånd för befintlig ledning.

2.1.2 Åmål kommun

Skriftligt yttrande från Åmål kommun daterat 2019-06-20.

I yttrandets sammanfattning framgår att Åmåls kommun yrkar att:

- Samrådshandlingarna kompletteras med information kring varför tidigare koncession för aktuell ledning endast sträckte sig till en begränsad period av 8 år, samt information kring vilken koncessionstid som nu avses.
- Vattenfall informerar kommunen om vad som avses med ett tillstånd som gäller "tills vidare".
- Att Vattenfall utreder om alla Vattenfalls koncessioner för parallellgående ledningar inom denna sträcka hanteras inom en nätkoncession för bättre samordning.
- Att Vattenfall utreder alternativet till markförläggning av ledningar utmed aktuell sträcka. Denna utredning föreslås omfatta så väl hela sträckan som helhet men även lämpliga delsträckor.
- Att Vattenfall upprättar en MKB som hanterar hur växt- och djurlivet och där specifikt fågellivet långsiktigt påverkas av att ledningen behålls i befintligt läge, ledningarnas påverkan på landskapsbilden, ledningarnas strålningspåverkan med ett referens/gränsvärde avseende magnetiska fält samt påverkan på MKN för vattenkvaliteten i berörd del av Åmålsån.

Det framkom även i yttrandet att Åmåls kommun arbetar med att aktualitetspröva sin översiktsplan från 2013. Kommunen ser ett behov av att få en större handlingsfrihet i deras arbete med ÖP och LIS-plan gällande markanvändningen i kommunen. Åmåls kommun framför därför önskemål om att de tre koncessionerna som finns för de tre ledningarna bättre synkroniseras och avser samma tidsperiod för att ge kommunen bättre förutsättningar att utveckla sin mark. Kommunen önskar även en utredning av att ledningarna kan markförläggas. Denna utredning föreslås innefatta möjligheten att kabellägga hela den aktuella sträckan samt lämpliga delsträckor. Detta för att underlätta kommunens arbete samt frigöra mark för den kommunala planeringen.

Vidare yttrar sig Åmåls kommun om att landskapsbilden endast belyses generellt i samrådsunderlaget. Befintlig ledning ligger i nära anslutning till tätortsmiljö och anses därmed ge en påverkan på människors närmiljö. Åmåls kommun anser att denna omgivningspåverkan tydligare bör belysas i samrådsunderlaget och beskrivas som en del av miljökonsekvenserna.

Åmål kommun anser vidare att växt- och djurlivets påverkan behöver belysas i en större utsträckning i kommande MKB, framförallt påverkan på fågellivet.

Åmål kommun anser också att i MKB-arbetet ska framgå ett referens/gränsvärde avseende magnetiska fält då det i samrådsunderlaget endast finns en sammanställning som refererar till 0,15 mikrotlesa. Enligt kommunen ger det ingen information om helheten och det gör det svårt att ha något att referera till.

Åmål kommun vill även informera att statusen kopplats till miljö kvalitetsnormen är måttlig på den del av Åmålsån som berörs av aktuell ledning, och att kommunen arbetar för att uppnå god ekologisk status till 2021.

Vattenfall Eldistributions ABs bemötande;

Vattenfall Eldistribution AB har noterat synpunkterna och vill framföra följande;

Omprövning av koncession och giltighetstider

På den aktuella ledningssträckan för vilken förnyad koncession nu söks går två andra ledningar parallellt med här aktuell ledning. Vattenfall Eldistribution äger samtliga tre ledningar. Den ena ledningen som går parallellt med här aktuell ledning är en 132 kV ledning som sträcker sig mellan Kleven och Säffle. Den är byggd 1952 i befintligt utförande. På den parallellgående sträckan med den ledning som det nu söks förnyad koncession för så är faserna placerade vertikalt i gemensam stål stolpe med övriga två ledningar. Giltig koncession för den ledningen beslutades 1980-03-14 och gäller tills vidare. Den andra parallella ledningen är en 55kV ledning som sträcker sig mellan Säffle och Björkil. Den är byggd 1961 i befintlig utformning och är sambyggd i gemensam stål stolpe på aktuell sträcka. Giltig koncession förnyades 1982-03-11 och gäller tills vidare.

Anledning till att koncessionen för aktuell ledning omfattar en period om 8 år är att aktuell ledning har byggts om för att förstärka regionnätet runt Åmål genom en ombyggnation från 50 till 130 kV. När koncessionsbeslutet för denna ombyggnad fattades 2011 av Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutades att nätkoncession för aktuell ledning skulle ges för samma tid som den dåvarande koncessionen, 403 AYi, och därmed sträcker den sig endast fram till den 10 oktober 2019.

De två andra befintliga ledningarna innehar koncessioner som beslutades 1980-03-14 respektive 1982-03-11. Enligt övergångsbestämmelser 2013:207 i ellagen (1997:857) ska en nätkoncession som gäller vid ikraftträdandet gälla tills vidare med förutsättning att koncessionens giltighetstid är 25 år eller mer. Så är fallet för dessa ledningar och därmed finns inget lagkrav att ompröva koncessionerna efter 40 år som tidigare varit fallet. Vattenfall Eldistribution kommer därför inte att söka ny koncession för de två andra befintliga ledningarna. Den nya ansökan för här aktuell ledning kommer att sökas tills vidare, vilket innebär, om koncession beviljas, att de tre ledningarna har samma typ av koncessionsbeslut.

Markförläggning och kommunal översiktsplanering

Vattenfall Eldistributions uppdrag är att säkerställa ett leveranssäkert elnät. Vi anser inte att det är samhällsekonomiskt försvarbart att markförlägga tre fungerande luftledningarna som har stått på platsen en längre tid och som inte anses komma i konflikt med några allmänna eller enskilda intressen. Delar av ledningarna byggdes dessutom om för att ytterligare förstärka regionnätet kring

Åmål. Inga ytterligare ombyggnationer är planerade eller aktuella utifrån drift- eller leveranssäkerhetsaspekter. Om kommunen vill initiera en markförläggning som behöver ske för att underlätta den kommunala planeringen så vill Vattenfall upplysa om att det i så fall är kommunen som bekostar en ombyggnation som har initierats av kommunens behov eller önskemål. Vattenfall betonar också att det samråd som nu genomförts enbart avser en förlängning av tillståndet för befintlig ledning. Vidare förutsätter Vattenfall Eldistribution AB att bli remisserade inför kommande arbete kopplat till aktualiseringen av Åmåls översiktsplan och att gällande starkstömsföreskrifter och försiktighetsprincipen beaktas.

Kommande MKB

Kommande MKB kommer att hantera frågeställningar kring landskapsbild, natur- och kulturmiljöer etc, men vi vill redan nu framföra att det enligt Vattenfall Eldistributions driftenhet inte har inrapporterats några störningar på här aktuell ledning där felorsak registrerats vara på grund av fåglar. Vattenfall Eldistribution anser därför att det inte finns någon anledning att tro att befintliga kraftledningar utgör ett hot mot fågellivet i området.

Magnetfält

För elektromagnetiska fält på de nivåer som förekommer vid kraftledningar finns det varken i Sverige eller internationellt några gränsvärden. Det finns dock ett allmänt råd från tidigare Statens strålskyddsinstitut gällande referensvärden. Dessa referensvärden är rekommenderade maxvärden och bygger på riktlinjer från EU. Det referensvärde som är angivet är 100 μ T. Som jämförelse kan nämnas att rakt under de största kraftledningarna (400 kV) ligger magnetfältet på mellan 10–20 μ T.

Trots mångårig forskning runt om i världen finns ännu inga säkra, entydiga resultat som visar om växlande magnetfält påverkar oss människor negativt. Mot bakgrund av detta bedöms inte elektromagnetiska fält ha betydande miljöeffekt.

Det vetenskapliga underlaget anses fortfarande inte tillräckligt gediget för att man ska kunna sätta ett gränsvärde. I stället har fem myndigheter – Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen och Strålsäkerhetsmyndigheten- tagit fram en vägledning för beslutsfattare som rekommenderar följande:

- *Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.*
- *Undvika att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält.*
- *Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer.*

Vattenfall Eldistribution ska i sitt agerande följa denna av myndigheterna formulerade försiktighetsprincip.

Ei använder 0,4 μ T som tröskelvärde för när möjliga åtgärder och förknippade kostnader ska utredas. Anledningen till att värdet 0,15 μ T anges i samrådsunderlaget är för att det är det beräknade magnetfältet vid närmaste bostad utmed ledningen.

2.1.3 Samfälligheten Sållet Tröska

Skriftligt yttrande från Samfälligheten Sållet Tröska daterat 2019-05-27.

I yttrandet lyfts en oro för påverkan av elektromagnetiska fält från aktuell kraftledning samt frågor kring behovet av de parallella ledningarna. Man har tidigare föreslagit en förändring av ledningarna och det uttrycks en vilja att kabellägga aktuell ledning. Det uttrycks också att det finns ett behov av att använda ianspråktagen mark till parkeringsytor och att en kabling skulle frigöra mark i anslutning till Hanebols fritids centrum med fotbollsplaner.

Vattenfall Eldistribution ABs bemötande;

Vattenfall Eldistribution AB har noterat synpunkterna. Gällande elektromagnetiska fält hänvisas till det avsnittet i samrådsunderlaget som behandlar elektromagnetiska fält samt till bemötandet av Åmål kommuns yttrande. Vattenfall Eldistribution vill också förtydliga att det gäller ett förnyat tillstånd av befintlig ledning och det är inte aktuellt med några ytterligare ombyggnationer av ledningar i området. De ledningar som finns i området är alla delar av en teknisk helhetslösning som gör att ledningsnätet fungerar.